

РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ

Мова — це душа народу, вона відображає пройдені історичний шлях нації і рівень її культурного розвитку, як також національної свідомості. Мова — це свідомість культури того народу і тому ніхто не повинен бути байдужим до своєї мови. Байдужість до мови можна пояснити байдужістю до минулого, сучасного й майбутнього свого народу. Саме тому Москва на протязі трьох століть намагалася асимілювати українців і зробити з них — за царів — "русский народ", а за соювської влади — спільний "советский народ" з російською мовою.

На протязі московського панування в Україні уряд не шкодував ніяких засобів щоб зупинити розвиток української мови, щоб не допустити її до загального публічного вжитку. За царів заперечували право на існування української мови, забороняли або величезними обмеженнями українського друкованого слова; за соювських часів українська мова не заперечувалася, але переслідують не тільки її знавців і дослідників, а й пересічних громадян і підступними заходами намагалися розкласти її з середини шляхом систематичного обмоскволення підручників і словників української мови. В парі з тим не допускається друкованого українського слова до широких мас українського населення в Україні, а зокрема на українських етнографічних теренах, які не включено в межі

(Закінчення на стор. 3)

Українець доповідав в Бомбей

Інж. Євген Зміий широко подорожує по світі як шеф відділу індустріальної інженерії в компанії "Варнер-Ламберт" в Нью-Джерсі, даючи доповіді, лекції, влаштовуючи семінари з діалогов інженерії і менеджменту. Недавно його запросили коледж фармацевтики в Бомбей, Індія, де він дав доповідь п. н. "Як пережити 1990-ті роки". На фото згорі інж. Є. Зміий (другий справа) доповідає в Бомбей.

Влаштовують зустріч з О. Мешко у Філадельфії

Філадельфія. — В неділю, 15-го січня н.р., відбудеться тут в приміщенні Українського Освітньо-Культурного Центру зустріч Оксана Мешко з українською громадською. Початок в год. 5-й по полудні.

Зустріч влаштовується з ініціативи 20-го Відділу Українського Золотого Хреста з участю таких жіночих організацій на терені Філадельфії: Об'єднання Україн-

ських Православних Сестричтв, Об'єднання Жінок ОНСУ, Союз Українок Америки.

В програмі зустрічі: слово Надії Світличної про О. Мешко; слово О. Мешко про сучасний стан в Україні; виступ Групи бандуристів під мистецтвими керівництвом інж. Петра Гурського; рецитати Володимира Кавки. Після програми — чай і солодке.

НЕ ХОЧУТЬ ПРИЗНАТИСЬ ДО НЕПРАВИЛЬНОЇ ДІАГНОЗИ

Нью-Йорк (ЗП УГС). — Відтоді, як зловживання соювською психіатрією перестали бути забороненою темою, центральна преса присвятила цій потворній ознаці "розвинутого соціалізму" ряд документальних матеріалів, а міністерство охорони здоров'я пообіцяло навести лад у господарстві, де справжніми господарями були люди у військових погонях. Проте від обіцянок до дійсності ще далеко.

До пресслужби Української Гельсінкської Спільки звернувся безробітний Віктор Федорчук, який втратив будь-яку надію на скасування неправильної встановленої йому діагнози і змушений шукати допомоги за межами своєї держави отакою заявою:

"До Міжнародної асоціації психіатрів

У 1974 році я, Федорчук Віктор Олександрович, у віці 15 років зазнав депресивного стану на ґрунті нещасливого першого кохання. Це виявилось у тимчасовій втраті інтересу до навколишнього, залишенні школи та спортивної секції.

Мій матері порадили звернутися до психіатра, і за його направленням мене обстежували в лікарні №21 ім. Павлова і визначили мені діагноз — шизофренія. Як мені відомо, таку діагнозу можна встановлювати тільки після двох стаціонарних обстежень. Ми з матір'ю дізналися про цю діагнозу лише через два роки, коли у військоматі мені видали військовий квиток із записом про непридатність до військової служби по статті 4, яка означає захворювання на шизофренію.

Оскільки при працевлаштуванні чи вступі до інституту вимагається пред'явити військовий квиток, то я фактично був позбавлений можливості вибрати фах і місце праці. Відчувши це катастрофічне становище, у

1978 році, я попросився на повторне обстеження, внаслідок якого діагнозу шизофренії було визнано помилковим. Але... замість цього мені записали інший: шизоїдна психопатія. До комісії переобстеження входив той самий Воронков Г.Л., який встановив мені першу діагнозу у 1974 році, зрозуміла річ, був зацікавлений у тому, щоб не зафіксувалася його помилка.

Одинадцять років я перебував на спостереженні психіатрів міжрайонного психоневрологічного диспансеру, і за цей час жодних психічних відхилень у мене не було виявлено. На мого прохання знову було проведено переобстеження, і я отримав нарешті виписку з історії хвороби від 30-го грудня 1985 року, підписану лікарською комісією, де чітко констатовано: "Психічно здоровий. Діагноза психопатія виявилася помилковою". Та змінити запис у військовому квитку (стаття 75) органи міністерства оборони відмовлялися — за їхніми циркулярами діагнози "шизоїдна психопатія" перегляду не підлягає. Мій звертання до прокуратури та міністерства охорони здоров'я нічого не дали, і таким чином військовий квиток став для мене вочиним квитком: куди б не намагався я влаштуватися до праці, скрізь від мене сахаються, як від божовельного. Вже п'ять років я не маю місця праці.

Прошу вашої допомоги. 22-го грудня 1988 року. Київ — 126, вул. Затонського, 18, к. 6".

Поданням заяву В. Федорчук, слід з'ясувати, що його життя ситуація не найтяжчає: є ще люди, які з неправильними діагнозами перебувають у ув'язненні на примусовому лікуванні. Але подібних випадків, коли люди із затвердженими документами стають вигнанцями у власній країні є чимало.

В Чикаго відзначають Акт проголошення української державності

Чикаго. (Лук-а). — Українська громада метрополітального Чикаго вже почала готуватися до відзначення 71-ої річниці акту проголошення української державності з 1918 року.

Відзначення відбудеться в сам день річниці, в неділю, 22-го січня, а місцем для відзначення послужить зала новозбудованого Українського Культурного Осередку парафії св. Володимира і Ольги.

Як у минулих роках, відзначення відбудеться у формі бенкету, що його підготує Ілліноїський Відділ УККА. Бенкет почнеться о год. 2-й по полудні. Від години 1-ої буде коктейль та зустріч гостей.

На бенкеті Українським Мужем Року буде відзначений конгресмен Вільям О. Ліпінскі. Як відомо, конгресмен Ліпінскі є спонсором резолюції в Конгресі в справі надання свободи діяльності Українським Церквам в Україні. Українська спільнота також мала нагоду бачити прихильність Ліпінського до українців, коли на телевізійній програмі "Століття до столиці" він був зайняв слово із запитом до соювських властей, коли вони дадуть дозвіл на релігійну свободу в Україні.

В мистецькій частині виступити вокальна група з Канади "Троянди".

В обідню пору в день відзначення будуть піднесені на подвір'ї собору св. Володимира і Ольги національні прапори та відбудеться аперль комбатантів.

(Закінчення на стор. 3)

Говорять про провокацію КГБ у Вірменії

Москва. — Як повідомив московський кореспондент газети "Нью-Йорк Таймс" Білл Келлер, 28-го грудня в севанській газеті "Коммуніст" (орган ЦК Вірменської компартії) була поміщена фотографія написаного від руки ультиматуму, авторами якого "ніби" є члени так званого Карабахського комітету.

Фотографія супроводжується текстом такого змісту: "Ми вимагаємо негайного звільнення керівників Карабахського комітету і всіх інших осіб, заарештованих з політичних мотивів останнім часом. Ми даємо вам на роздуми 24 години. На випадок відмови ми застосуємо тактику масового терору. Ми не хочемо встановлювати конкретні часи проведення акцій. У нашому розпорядженні є ракети "Стінгер", які ми дістали від друзів".

У статті, що супроводжує текст ультиматуму, містяться пряме покликання на слова, ніби сказані одним з членів виконкому Карабахського комітету Ашотом Манухаряном, який "обіцяв перетворити Вірменію в другий Афганістан".

Газета "Коммуніст" наводить уривки з повідомлень

радіо Канади і Західної Німеччини, в яких наводяться слова Манухаряна про те, що, "на випадок, якщо уряд не піде на переговори з Карабахським комітетом, молоді по всій Вірменії нанесуть удари, використовуючи гранати і вогнестрільную зброю".

Більшість вірменських правозахисників переконані, що лист зфабрикований у КГБ для виправдання репресій щодо націоналістичного руху у Вірменії.

"Вся Вірменія вважає, що це (публікація листа) нагла брехня, — заявив правозахисник, літературний критик Рафалель Попоян. — Насилля суперечить принципам Карабахського комітету".

Виступаючи у Москві на пресовій конференції, редактор неофіційного журналу "Гласність" Сергій Григорян заявив, що сама граматика і стилістика побудована листа свідчать про те, що його писав не вірменин, а росіянин. За словами Григоряна, ще пізніше тому, коли всі члени Карабахського комітету були на свободі, деякі працівники КГБ повідомили Манухаряна про існування погрозових листів.

У СВІТІ

ПЕРШИЙ ВИПРОБУВАЛЬНИЙ політ зробив у понеділок, 2-го січня, новий соювський літак типу ТУ-204, який у майбутньому замінить ТУ-154. Новий літак, який має 214 місць для пасажирів, відрізняється, за словами конструкторів, підвищеною економічністю і комфортом: у салоні розширений прохід між кріслами і залишено більше місця для ніг пасажирів, на відміну від інших літаків моделі соювських літаків, в яких, як пише кореспондент Асошієтєд Пресс, пасажир сидить, зігнувшись у три погібелі. Згідно з повідомленням ТАСС, протягом 12-18 місяців інженери повинні провести випробування приблизно 3,000 окремих елементів конструкції літака. В експлуатацію новий літак надійде в кінці 1990-их років. Ці літаки будуть обслуговувати переважно політи на середні віддалі.

СТО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ професорів та інших діячів науки і мистецтва Польщі поставили свої підписи під петицією, яка закликає провести у новому році вільні вибори у сейм. У петиції, поданій напередодні Нового року на ім'я керівників польського уряду і одночасно переданій кореспондентами закордонних газет і пресових агентств у Варшаві, говориться про те, що право висувати кандидатури у сейм повинно бути надане кожному громадянину, який зібрав не менше 1 відсотка від загальної кількості голосів виборців у даній виборчій окрузі. Кореспондент АП нагадує у зв'язку з цим, що в даний час склад польського сейму і пропозиції комуністів та безпартійних у ньому повністю визначає керівництво ПОРП — партії польських комуністів. Таким чином, з самого початку приходу до влади у 1947 році комуністична партія автоматично забезпечила собі перемогу у виборах.

В ОСТАННІЙ ДЕНЬ СТАРОГО року в панамській столиці відбулося голосування з приводу законопроєкту, що передбачає значне поширення торговельних зв'язків між Соювським Союзом і Панамою. 43 голосами проти двох національна асамблея схвалила законопроєкт. Обсяг торгівлі між двома країнами невеликий. Раніше Панама купувала в ССР дорогішіні камені, автомобілі і запасні частини до них. Рішення панамського уряду носить радше політичний характер і прийнято воно явно на зло З'єднанім Стейтам, які наклали ембарго на торгівлю з Панамою.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР західнонімецького уряду повідомив, що прем'єр-міністр Польщі Мечислав Раковський на запрошення президента Західної Німеччини Річарда фон Вайцекера відвідає федеративну республіку 20-го січня цього року. М. Раковський візьме участь в обіді, який буде влаштований з приводу 75-річчя колишнього канцлера Західної Німеччини Вільяма Брандта, який досі вважається ініціатором нормалізації відносин між Західною Німеччиною і її східними сусідами. Раковський зустріне також з канцлером Гельммутом Коелем і міністром закордонних справ Гансом Дітріхом Геншером.

СТАВЛЕНИК МОСКВИ голова маріонеткового афганського режиму Наджібулла запропонував борцям за свободу, перемир'я. Вислухавши текст звернення Наджібулли, керівник однієї з повстанських груп Масуд Галлі заявив: "Ми почали боротьбу не тому, що Наджібулла попросив нас про це. І не він повинен просити нас скласти зброю. Ми не припинимо боротьбу, поки не очистимо країну від нечисті". Згідно з повідомленням кабульського радіо, Наджібулла сказав, що якщо муджахедрини не відгукнуться на його заклик, урядові війська будуть прийняти вогонь в односторонньому порядку, але відновлять його за чотири дні.

МАДЯРСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство МТІ повідомило, що Президія народної республіки переглянула справи 120 засуджених, які відбули покарання за участь у революції 1956 року, і зняла з них судимість. У вересні минулого року в Мадяріні були зняті судимості з великої групи учасників антикомуністичного повстання, нещодавно придушеного і потопленого у крові соювськими військами. Однак щодо тих, кого засудили за збійства і злочини проти держави, судимість залишилася в силі. За мадярськими законами, людина, яка має судимість, позбавлена свободи пересування. Голова міністерства юстиції Мадяріні заявив, що тих кілька учасників мадярських подій 1956 року, які все ще мають судимість, можуть подати заяви про зняття їх в 1989 році.

ДЖ. ШУЛЦ ПІДТРИМУЄ ІДЕЮ ВІДБУТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В МОСКВІ

Вашінгтон. — Державний секретар З'єднанних Стейтв Америки Джордж Шульц, вказуючи на поправу ситуації на відтинку прав людини в Соювському Союзі, підтримує соювську ідею скликання конференції в 1991 році у справах прав людини у світі, яка тим разом повинна відбутися в Москві, столиці країни, яка найбільше порушує права людини і яка спричинилась до масового винищення невинуватих нею народів від Леніна починаючи і на теперішньому керівникові Міхаїлові Горбачову кінчаючи.

Дж. Шульц запропонував Адміністрації президента Роналда Регена і новообраному президентові Джорджу Бушу, щоб вони погодилися на відбуття такої конференції в Москві, бо це, мовляв, допоможе не тільки справі дальшої співпраці між Америкою і ССРСР, але полегшить долю багатьох досі переслідуваних і ув'язнених осіб і тих, які бажають покинути Соювський Союз і виїхати до західних демократичних країн.

Пойформовані особи у Вашингтоні кажуть, що президент Р. Реген і новообраний президент Дж. Буш, який приїде до влади у Білому Домі після церемонії запряження 20-го січня цього року, дадуть свою згоду і формальне повідомлення буде проголошено ще цього тижня. Близькі співробітники президента Р. Регена заявили, що Біллі Дім веде тепер консультативні розмови в цій справі зі своїми альянтами, зокрема європейськими країнами, членами НАТО і Європейської економічної спільноти. Вашингтон, кажуть аналітики, Дж. Буша.

пов'язав справу відбуття конференції в Москві у справі прав людини з розбросненою конференцією у Відні. Представники Адміністрації заявили, що справа розбросненія і безпеки Європи мусить бути покладеною ще перед планованою конференцією в Москві. Якщо цього не станеться, то ЗСА можуть відтягнути свою підтримку конференції в Москві.

В кожному разі пропозицію Дж. Шульца прийняли з передумовою, а деталі будуть покладжені дипломатичним шляхом між Вашингтоном і Москвою. У зв'язку з цим державний секретар особисто поїде до Відня на закінчення конференції, запланованої на 17-19-го січня н.р., якраз день перед запряженням нового Президента ЗСА.

Очевидно, конференція в Москві у справах прав людини у світі буде великим особистим здобутком генерального секретаря ЦК КП СС і голови Президії Верховної Ради ССРСР Міхаїла Горбачова, який вже від довгого часу займається тією справою, не зважаючи на багато інших важливих проблем внутрішнього і зовнішнього характеру, які вимагали його присутності і його рішення.

Вимажі кремлівські керівники наказали звільнити майже усіх членів груп нагляду за Гельсінкськими угодами. Адміністрація у Вашингтоні заявила, що в ССРСР все ще є біля 30 в'язнів сумління, засуджених на підставі кримінальних кодексів і заарештованих до кримінальних в'язнів. Звільнення їх буде домагатися нова Адміністрація президента Дж. Буша.

Помер Константин Шевчук, визначний діяч УНСоюзу в Рочестері

Рочестер, Н. Й. — У вівторок, 3-го січня 1989 р., тут у місцевому опікуному домі Святої Анни помер на 95-му році життя Константин Шевчук, довголітній визначний соювський діяч на терені Рочестеру та околиці.

Константин Шевчук народився в 1894 році в селі Голін, повіт Калущ, Західна Україна. До Америки прибув молодим юнаком і вже у 1918-му році став членом УНСоюзу. Рік пізніше він був обраний секретарем 217-го Відділу УНСоюзу Братства св. Йосафата в Рочестері і від того часу постійно був активний у цьому Відділі та в Окрузі

УНСоюзу Рочестері. Він був довгі роки президентом 217-го Відділу, опісля його почесним президентом та останньо почесним головою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Рочестері.

Панахда за душу Покійного була відправлена в середу, 4-го січня ввечері у похоронному заведенні Михайла Яковца. Похорон в четвер, 5-го січня, з цього ж похоронного заведення до церкви св. Йосафата, де буде відправлена заупокійна Служба Божа о годині 10-й ранку, та на цвинтар св. Духа в Рочестері.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ ГАРЯЧИХ внутрішніх суперечок і дискусій в Пентагоні вкінці вирішено змодифікувати завдання на більший потужний лейзера та випробувати його ефективність на перестарілих супутниках ЗСА. Однак згідно з військовими і конгресовими речниками, щоб таке рішення стало правосильним потрібно згоди найвищих урядових властей включно з Білим Домом. Досі завдання цього потужного супутника, частини оборонної системи запланованої Адміністрацією президента Роналда Регена, було вишукування та зістрілювання ворожих супутників. Вирішення змінити його завдання з оборонного на атакуюче зразу викликало опозицію зі сторони критиків, які заявили, що така зміна викличе загрозу збройних перегонів.

БЕРУЧИ ПІД УВАГУ, що зріст нападів і насильств в університетських і коледжових мистецтвах набирає застрашуючої швидкості, власті цих інституцій, вирішили послити внутрішню безпеку, а рівночасно включити в програму нових студентів навчання самооборони у випадках спроби насильства. Офіційні чинники навчальних інституцій заявили, що злочинні насильства перевищили злочинність грабунків чи крадіжок та стали найбільшою небезпекою.

ВПЕРШЕ ВІД 1959 РОУ стандартні вступні іспити до коледжів, що їх складає біля мільйон випускників середніх шкіл в ЗСА кожного року, будуть перероблені. Від тепер вони будуть перероблені та поширені з наголосом на математичні знання і більшу різноманітність в читанні лектур. Офіційні чинники заявили, що запотребовані зміни прийшли в наслідок більшої різноманітності в добірї лектур, більшого зацікавлення математичними науками та краще вишколення писаного слова середніми школярами ЗСА.

В НЕДІЛЮ, 1-ГО СІЧНЯ 1989 року, Бюро перепису в ЗСА подало до публічного відома, що населення ЗСА зросло до 246.9 міль. осіб. Згідно з демографіями цього ж року, від останнього перепису 1980 року населення ЗСА зросло на 9 відсотків. Ці найновіші дані Бюро перепису виготовили базуючись на цифрах з 1988 року, беручи до уваги число народжень, смертностей та переселень.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ СВІТ БУВ СИЛЬНО ЗАСТУПЛЕНИЙ НА КОНВЕНЦІЇ СЛАВІСТІВ

Гонолюлю, Гаваї (Л. Рудницький). — Найбільша американська організація славистів і спеціалістів Східної Європи, Американська асоціація для плекання слов'янських і східноєвропейських мов (ААА СС) відбула в дніях 18-го до 21-го листопада н.р. свою 20-ту Конвенцію, яка маркіантно відрізнялася від попередніх. Перш усього слід з'ясувати, що місце конвенції було справді чудове: конвенція відбулася в Гонолюлю, у найкращому готелі цього міста, на березі Тихого океану. Це мабуть і причинилося до факту, що цей з'їзд втілював рекордним числом учасників — було їх приблизно 1,500, з того 24 з Соювського Союзу, шість з комуністичного Китаю, і приблизно 45 українців зі Заходу, (з Європи, ЗСА, Канади та Австралії), з яких 37 були відмічені в програмі, себто брали офіційно участь у сесіях, панелевих дискусіях чи нарадах.

Слід зазначити, що українські науковці втілювали певними успіхами на різних форумах конвенції. Програма конвенції включала цілу низку сесій присвячених українській тематиці: крім того, було теж чимало інших, які застали українські теми, і врешті, численні українські науковці виступа

ли на різних сесіях, де вони інколи порушували українські справи.

Щодо українських сесій, то слід згадати панелеву дискусію п.з. "Українська література і культура в неукраїнському довіді", у якій взяли участь Алісія Данилюк з Мінеаполіс і Олена Санко з Джон Керролл університету. Третя, доповідна, яка мала взяти участь у цій сесії, не приїхала. Обіжники говорили про життя і творчість Василя Гренді-Донського, а предсідника сесії, Даріна Урбанова з університету ім. Коменіуса у Чехо-Словаччині, дозала чимало вартисних і цікавих інформацій про Гренді-Донського і словацьку літературу. З уваги на факт, що сесія відбувалася в суботу о 8-й годині ранку, вона не втілювалася великим числом учасників, та все ж таки, після виголошення доповіді відбулася жвава дискусія.

Більше число учасників удостоїлося сесії, що її організувало Наукове Товариство ім. Шевченка у ЗСА. Ця сесія була всеціло присвячена хрищенню Київської Русі, так як воно є відзеркалене у літературі, і у ній взяли участь науковці: Юрій Перфецький і Леонід Рудницький, оба з університету Лясалл у Філадельфії, і Дмитро Штогрин з Ілліноїського університету. Предсідником сесії був Бог-

дан Чопик з Юта університету. Тут слід відмітити, що на ту сесію завітало кілька професорів неукраїнців, які не тільки уважно слухали доповіді, що їх читали учасники, але теж взяли участь у дискусії після доповідей.

Особливу увагу зверну на себе молодий японський науковець, Такео Курюзава, який своїм знанням української історіографії та проблематики УКЦеркви.

Не менш вдалі були теж такі панелеві дискусії як "Автопортрет письменника в українській літературі", у якій виступили професори Юрій Грабович (про Шевченка), Максим Тарнавський (про Нечуя-Левицького), і Олег Лівчицький (про модерністів), дискусантами в цій сесії служили Наталія Пилипчук і Гарварду і Марко Павлишин з Монаш університету в Сідней, а предсідником був Павло Магоцький з Торонто-ського університету. Відбулася теж сесія присвячена Володимирові Винниченкові, у якій взяли участь згаданий вище М. Павлишин, Данило Струк з Торонто-ського університету і Романа Багрий з Йорк університету у Канаді. Предсідником у цій сесії був М. Тарнавський, теж з Торонто-ського університету, а дискусантом послужив Євген Лашчик з Лясалл університету.

Відзначення сесії відбулося в суботу, 22-го січня, а місцем для відзначення послужить зала новозбудованого Українського Культурного Осередку парафії св. Володимира і Ольги.

Як у минулих роках, відзначення відбудеться у формі бенкету, що його підготує Ілліноїський Відділ УККА. Бенкет почнеться о год. 2-й по полудні. Від години 1-ої буде коктейль та зустріч гостей.

На бенкеті Українським Мужем Року буде відзначений конгресмен Вільям О. Ліпінскі. Як відомо, конгресмен Ліпінскі є спонсором резолюції в Конгресі в справі надання свободи діяльності Українським Церквам в Україні. Українська спільнота також мала нагоду бачити прихильність Ліпінського до українців, коли на телевізійній програмі "Століття до столиці" він був зайняв слово із запитом до соювських властей, коли вони дадуть дозвіл на релігійну свободу в Україні.

В мистецькій частині виступити вокальна група з Канади "Троянди".

В обідню пору в день відзначення будуть піднесені на подвір'ї собору св. Володимира і Ольги національні прапори та відбудеться аперль комбатантів.

(Закінчення на стор. 3)

Останнє слово за Горбачовим

Колишній амбасадор ЗСА в СРСР Джордж Кеннан у виступі по радіо заявив, що „розпочаті Горбачовим реформи можна вважати найважливішою подією в російській історії з часів большевицького перевороту“. На думку Кеннана, все що робить Горбачов, відповідає інтересам Америки. „Ми давно хотіли, щоб у Росії з'явилась така людина... Я вважаю, що всі його реформи ідуть в правильному напрямку і приведуть до благополучного кінця“.

Кеннан звертає увагу, що в советській зовнішній політиці зникла ідеологічна орієнтація і не затівають революції в західних країнах.

Газета „Вашингтон Таймс“, яка опублікувала цей виступ Кеннана, наводить також думку віцепрезидента Джорджа Буша з цього приводу. В недавньому виступі Дж. Буш застеріг, що Куба й Нікарагуа все ще становлять реальну загрозу для Америки. Віцепрезидент не вважає, що в советській зовнішній політиці зникла ідеологічна орієнтація, бо Куба й Нікарагуа продовжують отримувати багатобільйонні військові поставки, хоч їхнім країнам ніхто не загрожує.

Влітку цього року М. Горбачов проголосив: „Дозволено все, що не заборонено“ і це його гасло кореспондент газети „Вашингтон Пост“ Дейвід Ремнік назвав „революційним“. Звичайно, не можна заперечувати, що за Горбачова дозволено більше, ніж було до нього. Однак, як пише той же Ремнік, ті хто спочатку повірили Горбачову останнім часом переконалися, що в листопаді Горбачов став помітно наголосувати не на тому, що дозволено, а на тому, що заборонено.

В результаті аналітики помічають, як вимагуються досить чіткі контури дозволеного і недозволеного при гласності. Ремнік систематизує їх у такі собі сім заповідей горбачовської перебудови: 1. „Нема Бога окрім перебудови“, бо тих хто не підтримує перебудову, за словами Горбачова, треба поставити на місце. 2. „Не критикуй Леніна“, бо засновник большевицької держави, як дружина цезаря, повинен бути поза критикою. 3. „Не критикуй Горбачова“, хоч хвалити його, звичайно, можна. 4. „Не підривай монополію влади КПСС“, бо Горбачов кілька разів заявляв, що інші партії не буде дозволено. 5. „Не зазіхай на сусідську землю“, бо вірменам не дозволяють приєднати Карабах, забравши в Азербайджану. 6. „Не претендуй на приватну власність“, бо коли естонці зробили таку спробу, то Горбачов швидко загрозив їм. 7. „Не мрій про економічну й політичну незалежність“.

Хоч Горбачов закликає народ до дискусії, останнє слово все ж таки лишається за ним.

Лев Яцкевич

НОБЕЛІВСЬКИЙ ЛАВРЕАТ У НЕТРАХ АФРИКИ

Лямбарен нічим незамітне село в колишній французькій колонії між Камеруном та Конго, втиснене в глибоку рівнинку долинами, над рікою Огове, що правила для одиноким комунікаційним шляхом між портом Дженгіль, на побережжі Атлантичного океану.

У цьому африканському селі поселився у 1913 році прибулий з Франції лікар, протестантський священник, музиколог та філософ д-р Альберт Швайцер (1875-1965). Цей медичний мислитель побудував собі примітивну хату та почав лікувати доколішніми чорних автохтонів.

Протягом історичних ходів навпростець до Лямбарену, неначе на прощу, хворі з племен: Фанг, Бакеле та Бакоти, хоч не бракувало між ними, й недовірливих північів. Всі вони шукали лікарської поради та допомоги у білого французького „чародія“.

Незабаром мале, невідоме село розрослося до 20-ти тисячного міста, в осередку якого стояв дім д-ра Швайцера та декілька дерев'яних бараків, що в них були приміщені: амбулаторія, аптека та малий шпиталік, освітлені тамбачем світлом нафтових ламп. Він лікував усіх своїх пацієнтів безкоштовно, добуваючи потрібні фонди на лікування, зі своїх гонорарів за відвіти та видаючи книжки, з ділянками філософії та музикології, що їх він писав в забитій дощами джунглі, у вільних від своєї фінансової роботи хвилинок.

Альберт Швайцер грав також по-мистецьки на органі і збирав поважні суми грошей за виступи на концертах. До речі, він виступав також з великим успіхом у музичному Гетівському фестивалі, влаштованому в 1949 році в місцевості Еспен, у Колорадо. Альберт Швайцер поставив собі метою свого життя побудувати в Лямбарені модерний шпиталь, на будову якого призначив повністю свою грошову Нобелівську нагороду, яку він отримав в 1952 році з ділянки миру. Ця нагорода та його гуманітарний жест звернули всі увагу цивілізованого світу на

Від самого початку при-

ходу до влади в комуністич-

ній Москві Михайла Горба-

чова і його плянів гласнос-

ти, перебування та демокра-

тизації червоної московсь-

кої тюрми народів, на Заході

кружляють різні політич-

ні передбачення, що стан-

еться із запалюваними

ним „реформами“ та з ним

самим: одні припускають,

що йому ця перестройка не

вдасться, інші передбача-

ють, що його скоро відсу-

нуть від влади консерватив-

ні-сталіністи, подібно, як

це зробили з Нікітою Хру-

щовим, ще інші заповіда-

ють, що можливо його не

унсунуть від керми, бо

застало не хотіть зміню-

вати владу в Кремлі (за

президентури Регена було

аж чотири зміни керівників

у Москві: Брежнев, Андро-

пов, Черненко і Горбачов),

але не дозволять йому пере-

стести в життя його реформ.

А сам Горбачов заявив

у одній промові, що як-

що йому не вдасться

перепровести в життя

його реформ, то він зре-

зигнеть з свого становища.

В останньому часі на За-

ході поширюється найнові-

ша „ворожбощ“: деякі сов-

етологи вважають, що владу

в Союзі переберуть війсь-

ковики. Ті західні

ворожбощі подають такі

три способи, як військов-

ики можуть перебрати владу

в комуністичній імперії:

Перша можливість: вла-

ду Московії перебере армія

на приказ партії. Таке пере-

брання влади військовика-

ми нічим не загрожувало б

Горбачову: він може піти за

прикладом Сталіна і Бреж-

нева і проголосити себе

маршалом Союзного

Союзу та головнокоманду-

ючим усіх збройних сил

московської комуністичної

імперії;

Друга можливість: яка

для Горбачова могла б бути

досить загрозливою: війсь-

кові провідники, побоюючи-

ся, що військовий бюджет,

досі „недоторканий“, тоб-

то, що ніколи, не змен-

шувався, може бути за-

грожений, що Горбачов

може його зменшити і за ті

кошти розбудувати, напри-

клад, продукцію широкого

життєвого — рішати пере-

брати владу і керувати дер-

жавою по своїй уподобі;

Найбільш небезпечною

для Горбачова є третя мож-

ливість, а це — дух Бона-

партизму: якийсь сильний

військовик може перебрати

владу і проголосити війсь-

кову диктатуру.

Розглядаючи докладніше

третю можливість, західні

аналітики подають приклад

Польщі: як відомо, в грудні

1981 року, польська армія,

під проводом ген. Войцеха

Ярузельського, перебрала

від партії цивільний уряд,

над берегом провала. То-

ді західні кореспонденти

писали з Москви, що нібито

вперше від 1917 року стало-

ся так, що військовики пе-

ребрали владу від партії в

комуністичній державі... А

чи так воно було насправді?

Фактично, таке виснес-

ення з Москви, було добро-

штучною дезінформацією (фа-

льшавою інформацією) андро-

повського КГБ. Правда, по-

льська комуністична партія

була сильно послаблена по-

стійними чистками і вимога-

ми новоствореної незалеж-

ної профспілки-юні — „Со-

лідарність“. Але Ярузель-

ський не був більшим війсь-

ковиком, як Брежнев чи

Устнов. Він фактично був

типовим, партійним війсь-

ковиком. Від 1960 року до

1965 року він був шефом

політичного відділу зброй-

них сил і став членом поль-

ської Політбюро при кінці

1971 року.

Усякі сумніви, що саме

так було, розвіяв президент

Степан Женецький

ЧИ В СРСР ПРИЙДЕ ДО ВІЙСЬКОВОЇ ДИКТАТУРИ?

Реген, коли на пресовій конференції 23-го грудня 1981 року він виявив, що проголошення воєнного стану у Варшаві, було надруковане в Москві ще у вересні. Отже „військовий переворот“ у Польщі, заплановано і переведено на те, щоб звільнити Москву від потреби висилати свої війська до Польщі, як це вона вислала до Чехо-Словаччини в 1968 році і до Мадярщини в 1956 році, та інших після них несприятливих для Москви наслідків.

Такий самий „переворот військовиків“ в самому Союзі, як і в Польщі, є великою можливістю — пишуть західні спостерігачі. Нещодавній заклик Політбюро СРСР до війська, щоб скріпити дисципліну, треба розуміти так, що військо, а вірніше, його провідники, незадоволені з реформ Горбачова. В липні ц. р. було видано спеціальний розпорядок для армії, що вона може переводити обшуки в приватних помешканнях і арештувати підозрілих осіб. У цьому ж часі Верховна Рада випустила розпорядок відносно поборювання публічних неспокій. Якщо перебудова доведе до високих цін, до чого закон вільного ринку, звичайно, doprowadzе, можна буде проголосити воєнний стан, який уже діє в Азербайджані і у Вірменії. Найближчим кроком може бути — військова влада. В цьому випадку вирінає цікаве питання: чи тоді партією, яка буде виконувати владу через армію, далі буде керувати Горбачов?

На папері, незалежний військовий переворот є майже неможливий в советській системі, бо армія є просто продовженням партії. Всесильна рада оборони — найвище тіло військових сил — є властью військового Політбюро. Традиційно, генеральний секретар партії, є її керівником. За Брежневської „ери застою“, як Горбачов тепер її називає, цей керівник може мати маршальську уніформу з усіма відзнаками і медалями.

Однак в теперішніх, горбачовських часах, існує досить велика непевність у советській системі. За часів Брежнева, а також — Андропова і Черненко — міністер оборони також був членом Політбюро. Членами Політбюро були Гречко і Устнов. Теперішній міністер оборони, ген. Дмитрій Язов, є тільки кандидатом (неголосуючим) членом Політбюро, якого Горбачов не підніс до повноправного членства в Політбюрі в його останніх змінах кремлівських достоянств. Пониження становища міністра оборони може жвавити на можливість присутності „духа“ Бонапартизму та недовір'я Кремля до військовиків.

Алексей Мягков, який втік на Захід в 1970 році, визначний член КГБ у своїй книзі „Внутрі КГБ“, яка появилася в 1976 році, докладно описав дії всієї всесильної советської установи. Він пише, що всю советську армію сильно контролюють шпигуни КГБ, які постійно дають ідеологічні оцінки поодиноким офіцерам, як рівнож політичні оцінки окремих військових одиниць.

Під час сталінського великого терору КГБ переводило масові арешти й розстріли серед війська, часто на підставі благеньких, вигаданих доносів, десяткувати в цей спосіб советський офіцерський корпус перед нападом Гітлера на комуністичну імперію. Найбільш (Закінчення на стор. 4)

вони мусять бути помірко-

ваними й осторожними в

своїх змаганнях, хоч це мо-

же деяким українцям не

подобалося. Це сказано де-

лякатно, а М. Мостович в

своїй статті сказав це вираз-

но: Не дай Боже, щоб ми

тут зробили щось, щоб мо-

гли викликати репресії в Ук-

раїні. І це правда.

В 1917 році наші дії

боялися проголосити відрі-

зу самостійності, зачинили

від автономії і федерації і це

можна тоді було уважати за

помилку. Але тепер Укра-

їна, вимучена голодом, вій-

ною, Сибіром і перестраше-

на Чорним морем в значно

гіршим положенні, якого не

можна порівняти з положен-

ням Польщі, чи хоч би бал-

тійських країн, чи Вірменії і

Грузії. Пригадаймо скільки

часу минуло з часу після зру-

нування Києва татарами

Київська Русь віджила в

українській козащині. І як

довго тривало від скасуван-

ня Гетьманщини і зруйну-

вання Січі до відновлення

української держави в 1918

році. Тож можна сподівати-

ся, що ще трохи потриває

закри український нарід зно-

ву віднайде себе і свою си-

лу... Тому в такій ситуації

треба залишити децизію

діяння тамтешнім, бо вони

краще знають свої сили і

спроможні і бачать, що не

можна порівняти з „мо-

тикою на сонце“, а радше

треба поступати за слова-

ми нашої приповідки: „че-

ши дідька зрідка, аби гласс-

кий був“.

На закінчення я хотів би

сказати так: Коли Напо-

леон був вже на засланні,

його супутники записували

всі його вислови і, між

іншим, записали так: „Як

би я мав знову зачинити все

наново, то я більше при-

слухався б до порад муд-

Рік 1989

(Закінчення зі стор. 1)

Української Советської Республіки. Книжки, журнали й часописи появляються в обмежених тиражах та й ті по книгарнях і бібліотеках України не експонуються українським читачам, натомість їм пропонуються російські літературні твори або й українські, але в російському перекладі.

Українську мову цілковито усунуто з вищих учбових закладів, обмежено до мінімуму або й зовсім усунуто з середніх і початкових шкіл та навіть з дитячих садків. Всі інші засоби масової інформації, як радіо і телевізія, не говорячи вже про урядові установи т.зв. суверенної української республіки, послуговуються, на розпорядження згори, в основному або й повністю російською мовою. Сьогодні в столиці України Києві, колись культурному й релігійному центрі українського народу, та по всіх інших містах України на вулицях не чути української мови.

Цей застрашливий стан стурбував українців по цілому світі й тому з приходом до влади М. Горбачова та проголошеної ним політики гласності і перебудови в ССР, передові українські письменники й літератори заговорили про жалюгідний стан української мови в літературі та школі і про українську культуру взагалі. Як виявилось, ці письменники й літератори були речниками широких українських мас в Україні й поза нею в ССР, що досі, застраше-

ні більшовицьким терором, мовчали, а тепер заговорили про кривди, заподіяні українському народові советським урядом. Користаючи з політики перебудови, українці поставили конкретні вимоги, щоб надати українській мові статус державної мови в українській республіці і введення її у школах, урядових установах і всіх засобах інформації. Подібні вимоги на право вільного розвитку української мови й культури, шкільництва і преси ставлять українці, які живуть на українських теренах поза українською республікою, а також на поселеннях в інших республіках ССР.

Українці в країнах вільного світу завжди почувалися частиною українського народу й переживали дуже болісно його трагедії терору й голоду на рідних землях, зі страхом спостерігали русифікаційну політику Москви в Україні та вболівали над незвідним станом української культури під московсько-більшовицькою окупацією. В зв'язку з останніми подіями в Україні V Світовий Конгрес Вільних Українців вітає змагання передових діячів української культури в Україні і, бажаючи допомогти їм морально у боротьбі за повернення прав української мови й культури на вільний розвиток, доручив новообраній Президії Секретаріату проголосити 1989 рік "Роком боротьби за самобутність української культури і мови". Виконуючи доручення їй завдання, Президія Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців проголошує 1989 рік — Роком Української Мови і Літератури й закликає українські громади у країнах вільного світу організувати

відповідні наукові конференції, щоб розглянути мовну політику різних режимів на українських землях та в країнах українського поселення, а зокрема політику советського уряду, схвалювати резолюції, які піддержували б слушні вимоги українських письменників і літераторів на вільний розвиток української мови й культури.

Але боротьба за українську мову не обмежується до самої України. Українці поза її межами повинні доложити всіх зусиль, щоб задержати українську мову як засіб комунікації в українських родинах, Церквах і організаціях.

Президія Секретаріату СКВУ закликає всі українські поселення у вільному світі влаштувати також популярні відчити, академії і концерти для відзначення року української мови і збирати підписи на петиціях до Організації Об'єднаних Націй, де Україна є членом-основником, і до уряду советської України з домаганням, щоб він припинив політику лінгвіциду в Україні й конституційно оформив закон про визнання української мови державною мовою України. Таким чином ми можемо нашим братам і сестрам в Україні в їхній боротьбі за українські школи, багатотиражну українську пресу й літературу, за Українські Церкви та взагалі за право на вільний розвиток української культури у всій її багатогранності.

За Президію Секретаріату СКВУ:

Юрій Шимко, президент
Василь Верига, генеральний секретар

ЗАВЕРШЕННЯ СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

КОНЦЕРТОМ КОЛЯДОК І ШЕДРІВОК, МОЛІННЯМИ та БРАТНЬОЮ ТРАПЕЗОЮ

КАТЕДРА СВ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА в НЬО ЙОРКУ
160 Захід 82-га вул.ЗАВЕРШУЄ ТИСЯЧОЛІТТЯ ОХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ та ЗУСТРІЧАЄ
СВІТЛЕ ДЛЯ ЦЕРКВИ І НАРОДУ НОВЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ.

Субота, 7-го січня 1989 року, год. 10:30 ранку — РІЗДВЯНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

Неділя, 8-го січня 1989 р. — АРХІЄРЕЙСЬКА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ
Після Служби Божої, год. 1-ша по пол. — КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ШЕДРІВОК
ХОРУ „ДУМКА“, під диригентурою СЕМЕНА КОМІРНОГОП'ятниця, 27-го січня, год. 6-та вечора, в залі катедри відбудеться ВИСТАВКА
ІКОН та ОБРАЗІВ ТВОРЧОСТІ МИСТЦІВ міста НЬО ЙОРКУ

Субота, 28-го січня, год. 6-та веч. — ВСЕНІЧНА

Неділя, 29-го січня, год. 10:30 ранку —
АРХІЄРЕЙСЬКА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ І МОЛЕБЕНЬ
Після Служби Божої — БРАТНЯ ТРАПЕЗА в залі катедри.На ці урочистості запрошують шановне громадянство
Єпископ АНТОНІЙ, предстоятель катедри
протопр. ВОЛОДИМИР БАЗИЛЕВСЬКИЙ, настоятель
ПАРАФІАЛЬНА УПРАВАУ Книгарні „Свободи“ можна
набути останні примірники
КНИЖОКМиколи Щербака
„ВОЛОШКИ“Мистецьке оформлення та
ілюстрації: Богдан Певний
Об'єднання Працівників Дитячої
Літератури „Нашим Дітям“,
видання С-ва св. Покрови при
українській православної па-
рафії св. Трійці, Ірвінгтон, з
друкарні „Свободи“, 1989 р.,
стор. 48. Ціна 4.00 дол.„ПАХОЩІ
СУЦВІТТЯ“
1960-1970Видання Об'єднання Україн-
ських Письменників „Слово“,
Нью Йорк, 1982, стор. 104.
Ціна 6.00 дол.Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканці стейту Нью Джерсі обов'яз-
но додати до ціни 6% стейтського
податкуВСІ УКРАЇНСЬКІ
ДІТЯ ДО
УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Нобелівський...

(Закінчення зі стор. 2)

відкриття було заплановане на 1980 рік, себто в 105-ліття народження д-ра Альберта Швайцера.

Будова шпиталю проводилася у 3-ох фазах. Перша фаза була завершена в 1979 році, вона включала дві операційні зали та положничий відділ; друга фаза була готова в 1981 році. Вона мала два відділи: дитячий та внутрішніх недуг та гінекологічну клініку. Третьою фазою буде побудова Дослідного центру для тропічних недуг Африканського континенту (до речі, це буде перший цього роду осередок у світі), що мав бути закінчений в 1986 році.

Новий шпиталь має 180 ліжок, для пацієнтів та для їх найближчих родин. Родина бо становить дуже важливий чинник в швайцерській методі лікування африканських пацієнтів.

Тільки безрогі: кози та курятя, які за часів старого д-ра Швайцера пацієнти привозили з собою до шпиталю, не будуть мати змоги надалі користуватися з права гостинності в новобудованому шпиталі, з гігієнічних та економічних причин.

Об'єднання Українських Лісників і Деревників в Нью Йорку

— бажає —

Веселих Свят

та

Щасливого Нового Року!

всім Членам і Українському Громадянству.

Управа та Члени ОБУЛД-у

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ ВАШІНГТОНУ, Д. К.

— вштовує —

БЕНКЕТ І БАЛЬ МАЛАНКУ З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Оркестри: „АЛІК І ДОРКО“ • „НАША ПІСНЯ“

Субота, 14-го січня 1989 року

Indian Spring County Club
Layhill Road
Silver Spring, MarylandДЕБЮТАНТКИ
1989
РОКУУліана Бігун
Wheaton, Md.Ванеса Мирнослава Осгуд
Washington, D.C.Ерика Дейвідсон
College Park, Md.Рута Лев
Summit, N.J.Міка Пашин
Silver Spring, Md.

Ведуча церемонією: АНЯ ДИДИК-ПЕТРЕНКО

Коктейль — 6:30 веч. • Бенкет — 7:30 веч. • Баль — 9-та год. веч.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в понеділок, 2-го січня 1989 р. відійшов у Вічність
на 82-му році життя
наш Найдорожчий
БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

ЕВСТАХІЙ ФЕДІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — 4-го і 5-го січня 1989 р. в
Marrocco Memorial Chapel, Clifton, N.J. а описі на україн-
ській православної центрі св. Андрія в С. Бавнд Бруку,
Нью Джерсі.

Залишені в смутку:

брат — ІВАН ФЕДІВ

сестрини —

БОГДАННА ТИТЛА з мужем ЄВГЕНОМ
АЛЕКСАНДРА ПІНКОК з мужем
ДЖІМОМ
ХРИСТИНА БЛАЖЕНКОта ближча і дальша Родина в Америці,
Україні, Канаді і Польщі

бл. п.

СТЕПАН МІРШУК („Федорівський“)

політичний у Дрогобицькій військовій окрузі УПА, автор
споминок про переслідування органами НКВД української
інтелігенції на Вінниччині в 1930 роках — про свою участь
в УПА.Опечаленій Родині Покійного висловлюємо наше глибоке
співчуттяПОХОРОН відбудеться 15-го квітня 1988 р. Поховання на
Greenwood Memorial Park and Mortuary, N.Y.Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і цілою Українською Громадою,
що в суботу, 31-го грудня 1988 р. відійшла несподівано у Вічність
на 75-му році життя
наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА

бл. п.

Святослава Жуковська з дому Біляк

ПОХОРОНЕНА з церкви св. Йосафата у Воррен, Миш. на центральній вулиці, добу
у глибокому смутку:дочка — РЕНАТА з мужем д-ром ОРЕСТОМ ГОРОДИНСЬКИМ
і дітьми СОНЕЮ, МИРОНОМ І МІЛЕЮ
сестра — ІРЕНА з мужем д-р ЗЕНОНОМ МИХАЙЛИКОМ з Родиною
брат — д-р РОМАН БІЛЯК з Родиною
стриччя сестра — ВОЛОДИМИРА з мужем д-ром АНДРЕЄМ
МАЦЮРАКОМродина —
МИРОН ЖУКОВСЬКИЙ
д-р ОЛЕКСАНДЕР І СЛАВА ГУДЗЯК з Родиною
ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

Український науковий світ...

(Закінчення зі стор. 1)

Крім згаданих тут була теж ще низка осіб, які частинно затронули українську проблематику. Тут слід згадати сесію п.з. „Царська російська і союзна мова політика — порівняльна перспектива“, яка включала трьох українців: Ярослава Білінського з Делаверського університету, який був президентом, Ореста Субелю, який прочитав солідно підготовану аналітичну доповідь про мовну політику в Україні в 1905-1933 роках; а Роман Сольчаник з „Радіо Свобода“ (Мюнхен) служив дискусійним; до речі Р. Сольчаник виступив теж у сесії, що її спонзорувала Асоціація для дослідів національності в Східній Європі, із доповіддю про національність у Східній Європі. Інші науковці-українці, які виступали з українськими темами на різних сесіях були: Марта Богачевська-Хомяк читала доповідь про українських православних жінок в царській Росії XIX століття; Іван Коропецький з Темпл університету проаналізував вклад українського економіста Тугана-Барановського в міжнародну економіку, а Тарас Гунчак з Ратгерс університету подав огляд гласності і перебудови в Україні. У цьому контексті слід відмітити, що президентом цього комітету, що організував конвенцію був Василь Дмитришин з Портленд університету, якого особистий вклад праці та

енергії дуже причинився до успіхів конвенції. Між українськими сесіями відбулася своя контроверсійна дискусія про лемків, в якій, між іншими, взяли участь такі професори: Петро Потічний з МакМастер університету в Канаді, Оксана Грабович з УНІГУ, два польські вчені з Ягелонського університету, М. Хросніцький й А. Земба, і П. Магочий, твердження якого, що лемки творять окрему націю, викликало жах у дискусію.

З уваги на велике число українських вчених і на різноманітність їхніх діянок, дуже важко проаналізувати чи навіть згадати їх усіх, а особливо тих, що виступали в сесіях присвячених українській тематиці. Як приклад можуть послужити виступи проф. І. Решетаря і Я. Білінського у сесії на тему „Горбачов і Захід“.

Немає найменшого сумніву, що українські науковці зробили поважний вклад в цю конференцію, але її специфічне обличчя, її так би мовити суть, що відрізняла цю конвенцію від попередніх, це участь союських вчених і акцент у сесіях на політику Горбачова. При тому треба теж взяти до уваги, що на Гаванських островах є ще сліди царсько-російської присутності з минулого століття і що басейн Тихого океану, в якому знаходяться Гаваї, вітається цілком природно, величезним заці-

кавленням зі сторони Союзу. Це мабуть і були причини, які спонукали союстів вислати таку поважну делегацію на цю конвенцію. Цікаво зазначити, як саме поведеться союський вчений на таких міжнародних конгресах. Тут перш усього слід відмітити, що помітно гласності і перебудови, які безперечно внесли більше духу свободи в союський академічний світ, союський науковці виступають далі як колектив, а не як індивідуальності. Що більше, союський вчений причинюється до скріплення і пошуку мильного погляду який вже від давна панує на Заході, що мовляв СРСР і Росія це одне й те саме. Наприклад, зі згаданих 24 представників союської науки, що прибули до Голлівуду, не було ані одного з України чи іншої неросійської республіки, всі вони з таких міст: Москва, Ленінград, Хабаровск, Владивосток. Панує тут не тільки одна ментальність, але й одна національність, одна культура, що не є добре, ні для Заходу, ні для Союзу. При чому треба визнати, що союський науковці добре говорять англійською мовою і навіть вміють використати того роду форуми для своєї справи. Це дуже добре виявила одна сесія, що нею провадив В. Дмитришин, назва якої була: „Союський Союз і Тихий океан“. Під час дискусії союський учасники старалися звалити вину за різні непорозуміння між СРСР і Японією на ЗСА і

закидали американським науковцям, що вони, мовляв, задивляються через призму стереотипів. Ці аргументи переконливо відкинув президент В. Дмитришин, звертаючи увагу, що зміни в політиці Союського Союзу настали тільки недавно і що годі вимагати щоб західний світ беззастережно вірив союстам. До речі, цього роду сесії притягали людей, що свідчили про велике зацікавлення Союським Союзом в американському академічному світі.

Варта теж згадати участь росіян Америки в цій конвенції. Як відомо, російські впливи в цій організації славістів ААА СС дуже великі — тільки минулого року на конвенції у Сан Франциско, як із жаль відмітив професор В. Дербішар з Ратгерс університету, кажучи: „Ми не славісти, ми русисти“, — і тому можна би припускати, що російська тематика домінує в тому роду з'їзді. До певної міри це правда, особливо якщо іде мова про російську літературу і мову, хоч і тут на сесіях важко побачити більше ніж 10-12 осіб. Знову ж якщо іде мова про російську літературу в ЗСА та про життя росіян у діаспорі, то учасників буває мало. Прикладом може послужити сесія п.з. „Російська Америка і Тисчоліт Кієвської Русі“, у якій взяли участь п'ять панелістів-доповідачів, а на залі, включно з автором цих рядків, було шестеро душ. До речі, майже усі того роду сесії цілком поминають Україну й українську культуру. Звичайно, так як це подано нагорі, сказано що йде мова про „Кієвську Русь“, а зараз же після того вся термінологія переходить на „Раша і рашен“. Стара царська російська еміграція і її нащадки, виглядає, що досі не можуть себе змусити признати факт що Україна існує і що українознавчі студії в ЗСА є на рівні зі студіями інших сло-

вянських народів, а якщо іде мова про Канаду, то можна ствердити, що українська переважає там на одну дисципліну.

Відрядним є явище, що Україну, а головне УКЦеркву дуже часто згадують на різних форумах, де розглядається сучасна подія в СРСР. Так, наприклад, у рамках гавайської конвенції зоорганізоване (вже там на місці, бо у програмі ця сесія не була зазначена) сесія про балтійські республіки, на якій доповідали представники Литви, Латвії і Естонії. Впродовж цілої сесії українська проблематика порушувалася дуже часто, так що навіть кілька разів висловлено жаль, що до дискусії не запрошено представників українців.

Кінчаючи цей репортаж слід відмітити, що участь українських науковців у тому роду міжнародних конгресах не тільки дуже побажана, але й konieczna. Зі зроблених спостережень можна бачити, що є чотири різні способи, якими можна брати участь у тому роду подій: 1) організувати сесію, що є всебічно присвяченою українській проблематиці, так як це зробило НТШ, організувавши сесію про Хрищені Русі; 2) виступати індивідуально у сесіях, що не є всебічно присвяченими українознавству, але де українська тематика є порушеною; 3) брати участь у сесіях неспеціалізованих українознавчою тематикою, але відмітити там свою участь українську привабливість і 4) брати участь у дискусіях на різних сесіях, стараючись нав'язати (якщо це природно і органічно можливо) дискусію до української справи. У всіх випадках справа вимагає розумного та добре підготованого наукового виступу і, приглядаючись до молодшої генерації українських науковців зі Заходу, можна навіть мати надію, що й у майбутньому українська справа буде гідно заступлена на різних наукових з'їздах по всьому світі.

Чи в СРСР...

(Закінчення зі ст. 2)

ша, просто хвороблива, маса відбулася в 1937 році, коли розстріляли маршала Тугачевського.

Чи маршал Тугачевський був винний в „Бонапартизмі“, тобто, чи він планував захопити владу в Союському Союзі в свої руки? Майже напевно ні — твердить Мягков, хоч Сталін міг побоюватися, що він міг так планувати. Так звані „Стойко“ документи, знайдені в німецьких архівах, виявляють велике непорозуміння між партією і військовиками кілька років раніше, але деякі провідні дослідники цієї справи (Іван Дзяк) у своїй студії „Чекісти“ відкидають ці документи, як союський фальшивки.

Сьогодні союський знавічаний Тугачевський розстріляно. Він не планував „Бонапартизму“. Рівно ж 20 років пізніше, коли в 1957 році Хрущов позбавив Жукова його маршальського чину, тоді також не було жодного заговору. Маршал Жуков тільки поводився трохи буднично, чого був наляканий Хрущов.

Як досі, велетенські суми бюджету, призначували на міністерство, все це є незмінні. Чи це з 15 до 17 відсотків, як що це свідчить Американська розвідка, всієї державних видатків, справи не міняє. Деякі американські знавічаний твердять, що союська економіка не є „в застої“, як це говорить Горбачов, але що вона постійно погіршується. Щодо розподілу витрат, видатки на оборону правдоподібно зросли до 35 відсотків. А це означає, що мілітаризована союська система витрачає всім до десяти разів більше на військову, морську, авіаційну і зброю, як на здоров'яні цілі.

У той час, коли позики і кредити зі Заходу плинуть до Москви, генеральний секретар і президент, Михайл Горбачов, навіть не натякає, що він думає в майбутньому зменшити видатки на військову. Але заявив нещодавно він в одній із своїх промов, виголошених перед комсомольцями, що він планує скоротити час військової служби з двох на півтора року. Західні знавічаний ставлять собі питання: чи це має бути початок зменшення

видатків на оборону?

Але якщо Горбачов піде задалеко в контролі зброї, — пишуть західні спостерігачі, і військовики стануть побоюватися, що Америка буде мати можливість стати мілітарно сильнішою як Союський Союз, друга можливість не виключена. Це не буде справжній військовий переворот, але перебрання влади недоволеними військовиками і партійними противниками запланованих реформ Горбачова. Кожний режим, який виникне після такого перебрання влади, запровадить строгу дисципліну в країні. Гласність, тобто свобода друку і слова, буде скасована. Західні банки, які позичили більйони Москві, переконаються вже не перший раз, що вони зробили дурницю. Щодо перебудови, то мілітарно-цивільна команда в Кремлі також переконається, що економіка не може успішно розвиватися за тоталітарного режиму.

Передбачувана міжнародна ізоляція, яка наступила б, якби військовики перебрали владу в Москві, промовляла дуже сильно до противників Горбачова, щоб вони цього не робили. І він, Горбачов, це добре знає. Загроза можливості перебрання влади військовиками в СРСР ясно підтверджує, що — як пишуть західні критики комунізму, — комуністична система не є до реформована, та що ленінська тираниа мусить загинути.

Коли б союська система в Москві розпалася, — твердять західні знавічаний — тоді настала б можливість, що владу захоплять військовики. Але вони, пишуть, що навіть тоді справжній „Бонапартизм“ не наступив би. В мілітаризованій партійній державі жоден один військовик не відважиться захопити владу, як це зробив Наполеон і чи II, жодна Директорія, жодна друга імперія не передбачається. Якщо якийсь союський військовик відважиться б на щось таке піти — він швидко скінчить би так, як Тугачевський.

А все ж таки захоплення влади військовиками в комуністичній імперії можливе. Невможливе сталося б можливим тоді, якщо б внутрішня ситуація в ній вийшла в з-під контролю. Трудно сказати, — пишуть західні спостерігачі, — чи

теперішні хвилі неспокою, які проходять під сучасну пору в Москві, є серйозною повою, а чи тільки відголосом гласності? Правдоподібно щось трохи з обох. Там тепер проявляються національні стремління по-неволених народів, як рівно ж сердитість людей, які побачили, що „союшня майбутність“ ніколи не настає.

У Східній Європі також неспокойно. Польща знаходиться у великих внутрішніх і економічних клопотах. Мадярські реформи дійшли до лінії, за якою режим перестав бути комуністичним. У Чехо-Словаччині наслідки „Празької весни“ в 1968 році все ще відчужаються. Болгарія, як увесь час, є властиво 16-ю союською республікою. Румунія є надалі сталінською потвором. Східна Німеччина виглядає досить спокійною. Гонеккер, комуністичний лідер Східної Німеччини добре почувався, коли з другої сторони колючих дротів володів канцлер Коль. Югославія, хоч не є частиною союської імперії, але вона все ж є добрим показовим прикладом розвалу комуністичної системи. Кожний проминулий день в Югославії підтверджує правдивість твердження дисидента Мілована Джіласа та зменшує посмертну славу маршала Тіта.

Чи „Доктрина Брежнєва“ все ще є важливою? — ставлять питання спостерігачі на Заході. Рішівши окупувати Чехо-Словаччину Брежнєв твердив, що він це робить ради оборони справі соціалізму. Горбачов досі ані не підтверджує, ані не відкидає цієї доктрини. Якби він її підтвердив, то це виглядало б смішно: бо, як можна ідеологічно збанкрутована імперія нахилити свою збанкрутовану ідеологію на неспокійні провінції?

У тій швидкозмінливій ситуації, загальна зміна порядку в Союському Союзі є дуже можливою. В такій ситуації можливість ч. 2, може розвинути в можливість ч. 3. Команда є партія військової, захопивши владу від Горбачова і Яковлева, може відкинути Ленінську систему, як застарілу, дискредитовану і, і захотять випроводити Москву назад до старомодного, московського націоналізму.

Ізраз у світлі таких можливостей, — пишуть політичні спостерігачі Заходу, — новообраний президент Америки Джордж Буш, і його європейські союзники, повинні добре подумати про теперішню неумудру моду — „допомогати“ Горбачову у його перебудові.

ТАКА КОМПАНІЯ
RESTAURANT & CAFE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДІ (касетні платівки), ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

● HELP WANTED ●

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ
до домашньої праці і до опіки над двома дітьми шкільного віку. Livingston, N.J. Ten. по 7-й год. веч.
(201) 992-0726

● FUNERAL DIRECTOR ●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ

ЛУС НАГІРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Richard H. Burnadz

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

FUNERAL HOME

371 Lakeview Avenue

CLIFTON, N.J.

Phone: (201) 772-1880

Funeral Director

Chapels available throughout the Metropolitan Area

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Fairview Road, Kew-Forest, New York 11460

914 676-5641

A Year Round Resort

Найкращим різдвяносвятотичним подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ з ріднею і приятелями

на СОЮЗІВЦІ!

Прибутьте на Союзівку і святкуйте з нами!

Від 6-го до 8-го січня 1989 р.

Спеціальна оплата — 100 дол. від особи включає традиційний Святий Вечір, на день Різдва снідання і обід, прийняття з вином і сиром та вечерю, на третій день снідання й обід, як і всі податки і за обслуговування.

Приймається резервація враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.

Оплата за саму Св. Вечерю — \$15.00 від особи

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ

є відкрита цілий рік

Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку,

як і на різні okazji.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

ЦІНИ ОГолошень

у щоденнику „Свобода“ та у „Ukrainian Weekly“

ЦІНИ ОГолошень у щоденнику „СВОБОДА“

1 Інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$ 6 00

1 Інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) \$10 00

Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний Інч (1 Інч x 8 шпальт) \$10 00

Якщо до оголошення включається знімок — коштуватиме додатково

Фоторепродукція на одну шпальту \$ 8 00

Фоторепродукція на дві шпальти \$10 00

Фоторепродукція на три шпальти \$12 00

Оголошення на чергове число мусить впасти до Адміністрації 2 дні перед появою числа

ЦІНИ ОГолошень в англomовному тижневику UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 Інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки \$10 00

1 Інч через одну шпальту — за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) \$20 00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить впасти до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Посвідки заплачених рахунків за оголошення висилаємо тільки на спеціальне прохання.

ЛІСОВІ ЧОРТИ 1922-1945

Ювілейний Історично-мемуарний збірник на кляд Великому Племені Лісових Чортів (3-й Курінь Уладу Пластунів Сеньорів і 3-й Курінь Уладу Старших Пластунів) в Австралії, Аргентині, Канаді, Німеччині і ЗСА.

Перший з двох томів.

За редакцією пп. сен. Романа Барановського ЛЧ

Луксусове видання в твердій оправі.

Книжка, що її створили дружба, любов і сантимент є графічно оформлена з величезною кількістю світлин і мап.

Тут ви знайдете історію Лісових Чортів, працю поодиноких членів та цілості Куреня в громадському та політичному житті в добу поміж двома світовими війнами, діяльність у тайному Пласті, опис мандрівок „Лісових Чортів“ в Карпати та Полісся, пластові табори, жартівливі пригоди, традиційні півніські костюмові забави, курінний кодекс, курінні вірші і пісні та багато іншого. В останній частині список тих, що відійшли на „Вічну Варту“ з світлинами покійних членів та коротким життєписом

Замовлення разом з оплатою, в сумі 28.00 дол. плюс 1.60 дол. за пересилку, висилати до:

Jurij Dac ЛЧ

111 Oakland Road, Maplewood, N.J. 07040

Чеки випусувати на: Lisovi Chorty c/o Jurij Dac

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ □ „Українського Тижневіка“ □

„Веселки“ □

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) _____

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

На зміну адреси просять

ОБОВ'ЯЗКОВО ДОПЛАТИТИ \$1.00.

Вже появилася книга

книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„Тисяча років ХРИСТИАНСТВА НА УКРАЇНІ“

(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (також кольорових), тверда обкладинка, луксусовий папір. Видання Синодальної і Краєвого Комітету Тисчоліт Християнства на Україні у США, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стейтового податку.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

So. Bound Brook Monument Co.

45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07060

РАІСА ХЕЙЛИК, власник

(201) 647-7221 ■ (201) 647-3492

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВIMO ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВІНТАРІ СВ. АНДРІЯ

В 8 СВ. БАВНД БРУК, Н. ДЖ.

ТА ІНШІ ЦВІНТАРІ В ЗСА